

Memo

Ter attentie van	Gemeente Dalfsen
Datum	18 augustus 2014
Projectnummer	TKR/141423
Onderwerp	Quickscan flora en fauna Muldersweg, Oudleusen

AANLEIDING

De Gemeente Dalfsen is van plan om op een perceel aan de rand van het dorp Oudleusen een nieuw woonuitbreidingsgebied en een evenemententerrein te realiseren. Het perceel heeft in de huidige situatie de bestemming 'agrarisch' en is in gebruik als agrarische grond. Om de geplande ontwikkeling te kunnen realiseren, moet een nieuw bestemmingsplan opgesteld worden. Als onderdeel van de bestemmingsplanwijziging moet een aantal haalbaarheidsonderzoeken worden uitgevoerd. In het kader van de natuurwetgeving dient te worden nagegaan of in en nabij het plangebied beschermde natuurgebieden en soorten voorkomen en of deze met de beoogde ontwikkeling worden aangetast.

Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft de effecten van de geplande ontwikkeling op soortenbescherming (Flora- en faunawet) en gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur). Uit deze quickscan blijkt of de plannen leiden tot aantasting van beschermde gebieden of soorten en beschrijft de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

HET PLAN

Op een perceel aan de Muldersweg in Oudleusen is de Gemeente Dalfsen van plan om een woonuitbreidingsgebied en een evenemententerrein te realiseren. Dit perceel grenst in het zuiden aan de bebouwde kom van het dorp Oudleusen en is in de huidige situatie in gebruik als agrarische grond. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Afbeelding 1. Ligging plangebied (rood) (bron: luchtfoto 2011, Provincie Overijssel).

Ten tijde van het veldbezoek was het perceel in gebruik als weiland. Het weiland wordt intensief gebruikt en regelmatig gemaaid. Rondom het perceel liggen smalle, ondiepe watergangen en greppels. Deze watergangen zijn over grote delen volledig begroeid met vegetatie. Ten zuiden van het perceel ligt een relatief nieuwe woonwijk. De overige omringende percelen zijn in gebruik als agrarische grond, onder andere maïsland. De zuidelijke strook grond langs de Muldersweg wordt gebruikt als tuin/groenstrook. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Ten tijde van het veldbezoek waren er twee tenten opgezet in het zuiden van het weiland. Er is slechts een enkele boom aanwezig in het plangebied. Langs de Muldersweg in het zuiden van het gebied staan enkele jonge eikenbomen. In de slootkant op de rand van de woonwijk groeit nog een jonge wilg.

Afbeelding 2. Indruk van het oostelijk deel van het plangebied (foto Aveco de Bondt, 2014).

METHODE

De quickscan flora en fauna is gebaseerd op literatuuronderzoek en een eenmalige veldverkenning. Door middel van een literatuuronderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen. De aanwezigheid van de mogelijk beschermde soorten is door middel van een eenmalig veldbezoek op locatie onderzocht.

Op 12 augustus 2014 heeft een ecooloog van Aveco de Bondt het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid ervan voor beschermde soorten te beoordelen. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen, aanwezige flora en fauna en vaste rust- en verblijfplaatsen voor soorten. De in het plangebied aanwezige watergangen zijn steekproefsgewijs met een schepnet bemonsterd. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie.

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is in alle gebieden van toepassing; alle inheemse flora en fauna zijn in Nederland beschermd op basis van de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wetgeving maakt onderscheid tussen algemeen beschermde soorten (tabel 1) en strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3). De mogelijke negatieve effecten van de ingreep op betreffende soorten worden hieronder beschreven.

Algemeen beschermde soorten

Het merendeel van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Het gaat in dit geval om soorten zoals de bruine kikker, gewone pad, egel, (spits)muizen, konijn en mol. Voor deze soorten geldt dat als het plan leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebieden er geen ontheffing noodzakelijk is. Aantasting van verblijfplaatsen en leefgebieden van deze soorten is mogelijk op basis van een vrijstelling, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Wel is het noodzakelijk dat men rekening houdt met de zorgplicht; dit betekent onder andere zo veel mogelijk werken buiten het kwetsbare seizoen en gefaseerd werken, zodat dieren de kans krijgen te vluchten.

Strikt beschermde soorten

Een aantal van de soorten die in de omgeving voorkomen is strikter beschermd (tabel 2 en 3). Voor deze soorten geldt dat als de activiteit leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen er in de meeste gevallen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Vaatplanten

In het plangebied zijn geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor strikt beschermde plantensoorten. Het weiland wordt intensief beheerd en is soortenarm met hoofdzakelijk algemene grassoorten en enkele kruiden. In de bermen en slootkanten zijn ook uitsluitend algemeen voorkomende soorten aangetroffen, zoals grote brandnetel, haagwinde en berenklauw. Ook zijn er geen waarnemingen bekend vanuit het plangebied van beschermde soorten (www.waarneming.nl). Strikt beschermde plantensoorten worden niet verwacht binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Vogels

In het plangebied zijn slechts beperkte broedmogelijkheden aanwezig voor vogels. Er is vrijwel geen opgaande begroeiing aanwezig. Ook voor weidevogels is het plangebied matig geschikt, aangezien het perceel grenst aan de bebouwde kom. Daardoor is het gebied te weinig open als broedbiotoop voor weidevogels. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied uitsluitend enkele foeragerende boerenzwaluwen waargenomen boven het weiland.

Broedgevallen zijn niet vastgesteld tijdens het veldbezoek. Niet kan worden uitgesloten dat tijdens het broedseizoen algemene soorten als meerkoet of wilde eend langs de randen van het gebied tot broeden komen. Alle vogelsoorten zijn tijdens het broeden strikt beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van medio maart - medio juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd;

ongeacht het seizoen mogen in gebruik zijnde nesten van vogels niet worden aangetast of verstoord.

Nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten (zoals uilen, roofvogels, huismus en gierzwaluw) zijn niet aangetroffen en worden bovendien uitgesloten op basis van de biotoop. Er zijn vrijwel geen bomen en struiken aanwezig in het plangebied en ook bebouwing ontbreekt. Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor verschillende soorten met jaarrond beschermde nesten, zoals steenuil en kerkuil. Deze soorten maken nesten in schuurtjes, op zolders en in holttes van bomen. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van de kerkuil, maar wel van steenuil (www.waarneming.nl; van der Sluis, 2010). Ten westen van het plangebied, aan de Dommelerdijk, was in 2010 een broedlocatie bekend van steenuil (van der Sluis, 2010). Mogelijk dat aan de Dommelerdijk nog steeds een vaste rust- en verblijfplaats van steenuil aanwezig is. Optimaal foerageergebied van steenuil is kruidrijk grasland met een relatief hoge vegetatie. Bomen en/of rasters met palen rondom het foerageergebied vormen ook een belangrijk onderdeel als rust- en uitkijkplek. Rondom het plangebied zijn weinig van dergelijke elementen aanwezig. Bovendien is het een soortenarm, grasland dat regelmatig gemaaid wordt. Verwacht wordt dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor steenuil is.

Vleermuizen

In de omgeving van het plangebied zijn de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen in het verleden (www.waarneming.nl). Vleermuizen vallen onder het zwaarste beschermingsregime (tabel 3 Flora- en faunawet). Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen.

Met de plannen worden geen gebouwen gesloopt, zodat het uit te sluiten is dat verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen worden verwijderd. Boom bewonende soorten worden aangetroffen in boomholten, achter loshangende schors en in scheuren. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten binnen het plangebied.

Mogelijk dat het plangebied en directe omgeving wel gebruikt wordt als foerageergebied door vleermuizen. Foerageergebieden zijn beschermd als door het verlies ervan verblijfplaatsen in de directe omgeving worden aangetast. Omdat verblijfplaatsen niet worden aangetast en er slechts een klein deel van potentieel foerageergebied wordt aangetast, is geen sprake van een negatief effect op leefgebied van vleermuizen. In de omgeving blijft ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Ook worden er geen lijnvormige groenstructuren aangetast die eventueel gebruikt worden als vliegroute door vleermuizen. De plannen leiden niet tot aantasting van belangrijk leefgebied van vleermuizen. Een nader onderzoek naar vleermuizen wordt niet nodig geacht.

Grondgebonden zoogdieren

Nesten, sporen of individuen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. In de omgeving van Oudleusen komen wel de strikt beschermde soorten steenmarter (tabel 2 Flora- en faunawet), das en eekhoorn (tabel 3 Flora- en faunawet) voor (www.waarneming.nl; van der Sluis, 2010). Er zijn echter geen waarnemingen van deze soorten bekend direct rondom het plangebied (www.waarneming.nl; van der Sluis,

2010). Bovendien is er geen geschikt biotoop aanwezig in het plangebied dat geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats voor deze soorten. Das en eekhoorn hebben verblijfplaatsen over het algemeen in bos of houtwallen, terwijl de steenmarter bebouwing gebruikt als vaste verblijfplaats. Het weiland kan wel dienst doen als foerageergebied voor de das. Aangezien er geen waarnemingen van de das bekend zijn in de directe omgeving en er veel alternatief foerageergebied beschikbaar is, is geen sprake van een essentieel onderdeel van het leefgebied van deze soort. Negatieve effecten van de werkzaamheden op strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden niet verwacht.

Vissen

Langs de randen van het perceel zijn watervoerende, ondiepe, smalle sloten aanwezig. De sloten zijn grotendeels dicht gegroeid met vegetatie of bevatten een laag kroos. Met een schepnet zijn de sloten steekproefsgewijs bemonsterd en hierbij zijn geen vissen aangetroffen. In de directe omgeving komen de strikt beschermde vissoorten kleine modderkruiper en grote modderkruiper voor (www.waarneming.nl; van der Sluis, 2010; www.overijssel.vissenatlas.nl). Niet kan worden uitgesloten dat de kleine modderkruiper en grote modderkruiper voorkomen in de watergangen. In 2009 zijn er meerdere waarnemingen van kleine modderkruiper gedaan in watergangen in het gebied ten noorden van Oudleusen (van der Sluis, 2010). Kleine modderkruiper is bovendien een vrij algemene soort in Nederland. De grote modderkruiper komt vooral voor in ondiepe wateren met een uitbundige waterplantengroei (www.ravon.nl).

Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan watergangen in het plangebied, zijn negatieve effecten op kleine modderkruiper en grote modderkruiper niet uit te sluiten.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen in het plangebied. Enkele algemene soorten, zoals groene kikker en kleine watersalamander kunnen worden verwacht in de watergangen. De watergangen zijn geschikt als voortplantingshabitat voor dergelijke soorten. Voor strikt beschermde amfibieën, zoals poelkikker en rugstreeppad, is geen geschikt biotoop aanwezig. Ook zijn er geen recente waarnemingen van strikt beschermde soorten aanwezig in de directe omgeving (www.waarneming.nl; van der Sluis, 2010).

Ook voor strikt beschermde reptielen is de biotoop in het plangebied ongeschikt. Strikt beschermde soorten reptielen en amfibieën worden niet verwacht in het perceel aan de Muldersweg.

Overige soorten

Strikt beschermde soorten ongewervelden, zoals libellen en weekdieren, zijn over het algemeen gebonden aan specifieke biotopen die vaak in natuurgebieden worden aangetroffen. Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig voor strikt beschermde ongewervelden. Negatieve effecten op deze soortgroep worden uitgesloten.

GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming wordt onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermden natuurmonumenten. De EHS is niet opgenomen in een natuurwetgeving, maar dient meegenomen te worden bij de planologische afweging.

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat beschermd is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft Natura 2000-gebied 'Vecht- en Beneden- Reggegebied' op een afstand van ongeveer 8 kilometer. Negatieve effecten op gebieden die beschermd zijn in het kader van de Nb-wet zijn uit te sluiten op basis van de grote afstand en de aard van de beoogde ontwikkeling.

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen elementen gelegen die onderdeel uitmaken van de EHS (zie afbeelding 3). Het meest nabij gelegen onderdeel van de EHS is een houtwal, ongeveer 950 meter ten zuiden van het plangebied. Deze houtwal ligt ten zuiden van de provinciale weg N340. Ongeveer één kilometer ten zuidoosten van het plangebied ligt een andere houtwal die deel uitmaakt van de EHS. Vanwege de grote afstand en tussenliggende elementen, zoals wegen, bebouwing, boerderijen, zijn negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op onderdelen van de EHS niet te verwachten.

Afbeelding 3. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van EHS (groen) (bron: Atlas van Overijssel).

CONCLUSIE

De Gemeente Dalfsen is van plan om op een perceel aan de rand van het dorp Oudleusen een nieuw woonuitbreidingsgebied en een evenemententerrein te realiseren. Dit perceel grenst in het zuiden aan de bebouwde kom van het dorp Oudleusen en is in de huidige situatie in gebruik als agrarische grond. Om de geplande ontwikkeling te kunnen realiseren, moet een nieuw bestemmingsplan opgesteld worden. In de quickscan is onderzocht of met de beoogde ontwikkeling (mogelijk) de Flora- en faunawet wordt overtreden of dat er sprake is van effecten op beschermde gebieden.

In de watergangen rondom het plangebied kunnen de strikt beschermde soorten kleine modderkruiper (tabel 2 Flora- en faunawet) en grote modderkruiper (tabel 3 Flora- en faunawet) niet worden uitgesloten. Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan watergangen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om vast te stellen of deze soorten daadwerkelijk voorkomen in deze watergangen. Wanneer strikt beschermde soorten aangetroffen worden en er leefgebied van deze soorten aangetast wordt, is het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten, anders dan vissen, worden niet verwacht. Tijdens het broedseizoen kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen langs de randen van het plangebied. Het verstoren van een broedgeval betekent een overtreding van de Flora- en faunawet. Geadviseerd wordt om werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om negatieve effecten op broedgevallen te voorkomen. Bovendien dient te allen tijde de zorgplicht in acht genomen te worden.

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde (natuur)gebieden. Hierdoor is met de plannen geen sprake van (significante) aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van gebieden beschermd in het kader van de NB-wet of kernkwaliteiten van de EHS. Vervolgstappen in het kader van gebiedsbescherming zijn niet nodig.

BRONNEN

Sluis, M. van der (2010). Flora- en faunainventarisatie N 340 / N48 Zwolle-Ommen 2009 en 2010; Inventarisatie van natuurwaarden ihkv de Flora- en faunawet. Rapport 09-110A. EcoGroen Advies, Zwolle.

Websites:

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

gisopenbaar.overijssel.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.overijssel.vissenatlas.nl